

Darüşşafaka Cemiyetinin Türkiye Emlâk Kredi Bankasına olan borçlarının tasfiyesi hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/640)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71 - 865/1767

19 . 3 . 1969

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 15 . 3 . 1969 tarihinde kararlaştırılan «Darüşşafaka Cemiyetinin Türkiye Emlâk Kredi Bankasına olan borçlarının tasfiyesi hakkında kanun tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

Yetim ve yoksul çocukları yurt içinde ve yurt dışında okutarak yetiştirmek amacıyla 1863 yılında «Cemiyeti tedrisiye-i İslâmiye» adı ile Darüşşafaka Cemiyeti kurulmuştur.

Cemiyet amacına ulaşmak üzere 1873 yılında Darüşşafakayı inşa ve ikmal ederek öğretime başlamıştır.

Bir asıra yakın bir süreden beri yurdumuz eğitiminde çok önemli bir yer tutan mezkûr cemiyetin himayesinde orta öğrenimini tamamlayan gençlerimizin üniversite ve yüksek okul imtihanlarında başarı oranı çok yüksektir.

Cemiyet, orta öğrenimde destek olduğu yetim ve yoksul çocuklara üniversite öğrenimlerinde de destek olmakta ve bu öğrencilere burs temin etmektedir.

Cemiyet bu görevini yerine getirmek üzere elindeki gelir getirmiyen gayrimenkulleri satarak 1958 yılında Şişli'de 4 200 000 TL. ya da Darüşşafaka sitesini inşa ettirmiş ve böylece yılda brüt 1 milyon TL. gelir sağlamıştır.

Buna ilâveten 1963 yılında 11 400 000 TL. sarf edilerek Çemberlitaş sitesini inşa ettirmiş ve buradan da yılda brüt 2 400 000 TL. gelir temin etmiştir.

Mezkûr Cemiyetin Türkiye Emlâk Kredi Bankasına olan 6 250 000 TL.lık borcu da Çemberlitaş sitesinin inşaatı ile ilgili olarak doğmuş bulunmaktadır.

Cemiyetin mezkûr bankaya olan borcu ile ilgili olarak hazırlanan kanun tasarısı kanunlaştığında, Cemiyet yılda takriben 600 000 TL. gibi bir faiz ödemekten kurtulacağından maada 6 250 000 TL.lik borcunu da daha uzun vâdede ödeme imkânına sahip olacak ve yetim ve yoksul çocukların iyi bir eğitim görmesi ile ilgili amacını gerçekleştirme yönünde daha olumlu faaliyet gösterebilecektir.

Kanun tasarısının 1 nci maddesi ile yukarıda ifade edilen imkân Darüşşafaka Cemiyetine tanınmış olmaktadır.

Tasarının ikinci maddesi ile Hazinesinin ödeme külfetini üzerine aldığı borcun Cemiyet tarafından Hazineye iadesi hükmüne bağlanmış olmaktadır. Buna göre Cemiyet faiz ödeme külfetinden kurtulduğu gibi görevini ifade kendisini menfi olarak etkilemeyecek bir şekilde borcunu ödeme imkânına sahip kılınmaktadır.

Üçüncü madde ise, ilk iki maddede ifade olunan işlemleri bütçe tekniği ile ahenkleştirilmek amacıyla hazırlanmıştır.

Tasarının dört ve beşinci maddeleri yürürlük ve yürütme hükümleridir.

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. : 1/640
Karar No. : 37

14 . 4 . 1969

Yüksek Başkanlığa

Darüşşafaka Cemiyetinin Türkiye Emlâk Kredi Bankasına olan borçlarının tasfiyesi hakkında kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle, komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Gereğinde arz ve izah olunan hususlar, Komisyonumuzca da uygun görülmüş ve tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı
Çankırı
T. Akman
Çorum
H. İncesulu

Sözcü
Burdur
F. Kırbaşlı
Konya
M. Keskin

Balıkesir
A. Akın
Maraş
V. Pirinçcioğlu

Bolu
A. Çakmak

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/640
Karar No. : 221

9 . 5 . 1969

Millet Meclisi Başkanlığına

Tetkiki hususu Komisyonumuza havale edilen (Darüşşafaka Cemiyetinin Türkiye Emlâk Kredi Bankasına olan borçlarının tasfiyesi hakkındaki kanun tasarısı) ve önceden havale edildiği, Maliye Komisyonunca düzenlenen rapor, ilgili kurum ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katıldıkları birleşimde görüşüldü ;

1863 yılında «Cemiyeti Tedrisiye - i İslâmiye» adı ile kurulan ve 1873 yılında, amaçlarını gerçekleştirmek üzere Darüşşafakayı inşa ve ikmal ederek öğretime başlayan Darüşşafaka Cemiyeti, bir asrı geçkin bir süreden beri yurt eğitimindeki başarılı hizmetleri ile eğitim savaşında en ön safta yer işgal etmiş, yetistirdiği değerler her alanda başarılı sınavlar vermiş ve vermektedir.

Cemiyet, himayesinde ortaöğrenimini tamamlayan gençlerimize yüksek öğrenimlerinde de destek olmuş ve destek olmakta devam etmektedir.

Cemiyet bu görevlerini yerine getirebilmek ve devamlılığını sağlamak amacıyla elinde mevcut gelir getirilmeyen gayrimenkullerini satarak 1958 yılında 4 200 000 liraya Şişli'deki Darüşşafaka sitesini, 1963 yılında 11 400 000 TL. sarf suretiyle Çemberlitaş sitesini inşa ettirmiş, böylece yılda 3 400 000 TL. gelir sağlamıştır.

Cemiyet, Çemberlitaş sitesinin inşaatı ile ilgili olarak Türkiye Emlâk Kredi Bankasına 6 250 000 TL. borçlanmış ve yılda takriben 600 000 lira faiz ödeme zorunluğunda kalmıştır.

Tasarı söz konusu borcun Hazine tarafından ödenerek, cemiyetin, Hazineye borçlanmasını ve cemiyeti yıllık faiz ödemelerinden kurtaracak hükümler getirmektedir.

Söz konusu cemiyetin faaliyetleri üzerine görüşlerini açıklıyan Komisyonumuz üyeleri, yararlı hizmetleriyle kültür alanındaki büyük katkısını nazara alarak tasarıyı tüm olarak kabule şayan mü-talâa etmiş ve maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

1 nci madde, maddede, 1968 yılı itibariyle kurumun söz konusu bankaya olan borcunun 1968 yılı sonu itibariyle 6 479 968 lira 21 kuruş olduğu ilgililerin beyanı ile anlaşılmış ve (6 250 000) lira yerine bu rakam vaz'edilmek suretiyle değiştirilmiş, 2, 3, 4 ve 5 nci maddeler tasarıdaki şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasviplerine sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Başkan Kütahya <i>M. Erez</i>	Sözcü Zonguldak <i>K. D. Sungun</i>	Antalya <i>H. F. Boztepe</i>	Balıkesir <i>S. Koç</i>
Çanakkale <i>Ş. İnan</i>	Gümüşane <i>S. Ö. San</i>	İstanbul <i>N. Eroğan</i>	İstanbul <i>M. Güven</i>
Maraş <i>V. Pirinçcioğlu</i>	Rize <i>E. Y. Akçal</i>	Trabzon <i>E. Dikmen</i>	Trabzon <i>H. Orhon</i>
Urfa <i>B. Hatko (Boran)</i>			

Hükümetin teklifi

Darüşşafaka Cemiyetinin Türkiye Emlâk Kredi Bankasına olan borçlarının tasfiyesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Darüşşafaka Cemiyetinin Türkiye Emlâk Kredi Bankasına 31.12.1968 tarihi itibariyle borçlu bulunduğu 6 250 000 lira bu tarihten itibaren işliyecek faizleri ve sair masrafları ile birlikte Türkiye Emlâk Kredi Bankasına Hazinece ödenmek suretiyle tasfiye olunur.

MADDE 2. — Hazinece ödenen meblâğ ödeme tarihini takibeden yıl başından itibaren cemiyet tarafından yirmi yılda ve yıllık eşit ikişer taksit halinde faizsiz olarak Hazineye geri ödenir. Taksit zamanları Maliye Bakanlığınca tâyin olunur. Vâdesinde ödenmeyen taksitler % 5 gecikme faizleriyle tahsil edilir. Borç taksitlerinin ve gecikme faizlerinin tahsilinde 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Hazine alacağının tasfiyesine kadar cemiyete ait gayrimenkuller üzerinde borç miktarınca Hazine adına ipotek tesis edilir. Yıllık tediye miktarınca ipotegün fekki caizdir.

Bu kanun gereğince Hazineye naklonunan ve Hazinece ödenecek olan borç Darüşşafaka Cemiyetince Hazineye tamamen iade edileceği tarihe kadar Darüşşafaka Cemiyetinin hesapları Maliye Bakanlığınca her yıl teftiş edilir ve bu teftiş neticelerini gös-

Maliye Komisyonunun değiştirisi

Darüşşafaka Cemiyetinin Türkiye Emlâk Kredi Bankasına olan borçlarının tasfiyesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bütçe ve Plân Komisyonunun değiştirisi

Darüşşafaka Cemiyetinin Türkiye Emlâk Kredi Bankasına olan borçlarının tasfiyesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Darüşşafaka Cemiyetinin Türkiye Emlâk Kredi Bankasına 31.12.1968 tarihi itibariyle borçlu bulunduğu 6 479 968,21 lira bu tarihten itibaren işliyecek faizleri ve sair masrafları ile birlikte Türkiye Emlâk Kredi Bankasına Hazinece ödenmek suretiyle tasfiye olunur.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi
teren raporlar ilgili mercilere
verilir.

MADDE 3. — Bu kanun
gereğince Hazinece yapılacak
ödeme, bu kanunun yürürlüğe
girdiği yılı takibeden Bütçe
yılında konulacak ödenekten
yapılır ve Cemiyetten her yıl
yapılacak tahsilât o yıl büt-
çesine gelir kaydedilir.

MADDE 4. — Bu kanun ya-
yımını tarihinde yürürlüğe gi-
rer.

MADDE 5. — Bu kanunun
hükümlerini Maliye Bakanı
yürütür.

Maliye Komisyonunun değiştirisi

MADDE 3. — Tasarının
3 ncü maddesi aynen kabul
edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının
4 ncü maddesi aynen kabul
edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının
5 nci maddesi aynen kabul
edilmiştir.

Bütçe ve Plân Komisyonunun
değiştirisi

MADDE 3. — Tasarının
3 ncü maddesi aynen kabul
edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının
4 ncü maddesi aynen kabul
edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının
5 nci maddesi aynen kabul
edilmiştir.

15 . 3 . 1969

Başbakan
S. Demirel
Devlet Bakanı
S. Öztürk
Devlet Bakanı
H. Atabeyli
Devlet Bakanı
K. Ocak
Devlet Bakanı
S. T. Müftüođlu
Adalet Bakanı
H. Dinçer
Millî Savunma Bakanı
A. Topalođlu
İçişleri Bakanı
F. Sükan

Dışişleri Bakanı
İ. S. Çađlayangil
Maliye Bakanı
C. Bülgehan
Millî Eğitim Bakanı
İ. Ertem
Bayındırlık Bakanı
O. Alp
Ticaret Bakanı
A. Türkel
Sağlık ve Sosyal Yar. Bakanı
V. Á. Özkan
Gümrük ve Tekel Bakanı
N. Menteşe
Tarım Bakanı
B. Dađdaş

Ulaştırma Bakanı
S. Bilgiç
Çalışma Bakanı
T. Toker
Sanayi Bakanı
M. Turgut
Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
R. Sezgin
Turizm ve Tanıtma Bakanı
N. Kürşad
İmar ve İskân Bakanı
H. Menteşeođlu
Köy İşleri Bakanı
S. Kılıç